

DEBRECZENI UJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:

HELYIEN: Helyi előfizetésre 3 kor. — Földvidékre 4 kor. — Külföldre 5 kor. — Éves előfizetésre 30 kor. — Földvidékre 40 kor. — Külföldre 50 kor.

Felolvasó szerkesztő és laptulajdonos:
THAN GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Debreczen, Főter Biedermann-palota, földszint, az udvarban hátul.

Gott erhalte!

Állhatunk a fejünk tetejére, lehetünk loyálisak rogyásig, aldozhatjuk életünket, vérünket és vagyonunkat a dynastikus hűség oltárán, mindezt csak köteles adóként fogják tőlünk elfogadni és menni fognak a maguk útján és sohasem fogják megadni a magyaroknak, ami a magyaroké, sohasem fogják respektálni a magyarok hazafias érzelmeit.

A legnagyobb baj az, hogy a mi hivatalos köreink és a mi arisztokratáink tulajdoni része segédkezet nyújt a magyar érzelmelek eltiprásához és a kegy egyetlen sugaráért nemcsak a saját, de az ország üdvét is elkötya-vetyéli.

Azról az arisztokratikus mulatságról, melyet a budapesti Várszínházban rendeztek, jó előre egyetlen szóval sem vettünk tudomást; nemcsak azért, mert utáljuk a talpnyalást és viszon-

zasképpen nem törődünk azzal a társasággal, mely a polgárságot lenézi és csak nagykegyesen hódolatát fogadja, hanem éreztük is, hogy ilyen exclusiv arisztokratikus és udvari mulatságnál mindig olyas valami sül ki, ami a magyarságot sérti.

Sejtelmünk nem csalt, a botrány megtörtént.

A főri mulatságról szóló tudósításban olvashatja bárki, hogy a magyar királyt, magyar urak mulatságán a magyar nemzeti szín aegise alatt álló magyar várszínházban a magyar honvédenekar a „Gott erhalte“-val fogadta és hogy az egész közönség ezt a himnuszot állva halgatta végig.

Külföldön ugyanis letagádnak bennünket; külügyi közös képviseletünk ugyanis tiszta osztrák képviselet, a vörös-fehér-zöld határozatölopökön túl senki sem tud róla, senki sem respektálja a magyar papiros-függetlenségét, leg-

alább édesítsék meg nekünk a keserü pirulát azzal, hogy itthon megőrzik a látszatot.

Hisz mi tudjuk, hogy Magyarország Ausztriának valami hosszabb pórásra eresztett provinciája, hiszen mi tudjuk, hogy rabok vagyunk, de struczpolitikát folytatunk, nem akarunk látni, nem akarunk hallani. Minek zaklatnak hát fel bennünket önkéntes lethargiákból? Miért nem festik lánczaikat piros-fehér-zöldre? — Miért nem altatnak bennünket magyar melódiákkal?

Hiszen olyan naivok vagyunk, hogy nekünk csak háromszinü zászlót kell mutatni, hogy nekünk csak azt kell kiáltani: „Éljen a haza!“ és el lehet vinni a bőrünket az osztrák vásárra!

Minek olyan impolitikusok, hogy ezt sem teszik meg?

Avagy váasz akart ez lenni a Kossuth-szobor-határozatra?

Jó. Van még viszonváasz is. Csak muzsikáljanak, míg kitalálják

Lemondás.

Nme a Karczag Vilmos barátunk híres színművéről akarok írni. Megvallom, soha se szerettem ezt az agyon dicsért romantikus darabot. Az idegenbe költözött híres író honfőtársunknak azonban egykor én is pátrónosa voltam. Ugy a 80-as évek elején történt ez, a midőn jó Fiók Károly, a mostani új „Kis faludista“ volt az uralkodó szénior: a diáknagy, vagy amint nt. Balog Ferencz tanár ur annak idejében írta magát az „öbbsz“ (senex, senior — 60b). Ekkor jurt a nagy diák és más bohém körökben a röpké szó: „Jajgatunk és kaczagunk,“ a mely voltaképen csak annyiban volt igaz, hogy a „Lemondás“ későbbi hőse jajgatott és a színházban mi kaczagtunk, illetve Karczagot kiabáltunk, ki akkor ott a karban próbálgatta szárnyait. A jövődő nagy írója a világot jelentő deszkákon kezdte u. i. a babétermelést s innét üldözte őt el az írói pályára a diákság és által, hogy akár játszott, akár nem, minden jelenet után őt kívánta látni.

Bár ne zselekedtük volna. Akkor ma egy pályatársunkkal többet számlálna a tudós Keleti s nem bántaná egy debreczeni magyarok világpolgárrá válta, vagy a

hogy a székely invázió idején, három hete mult — Jakab Ödön szépen énekelte: a „magyarság fája levelének hullongása.“

A szerző idézi az olyan levelet, a melyet a túlfeljedése és a kövérsége miatt verle a szél a fáról. Inkább sajnálom szegény székely és nem székely jó magyar atyámfiait, a kik onnét az én hazámból és a szöke Sámos, a még székébb Tur és a pisztrángos Tána mellől vándorutra kelnek.

De nem ezt a megfordított tavaszt és ezt a keserves madár vonulást akarom most énekelni. Az fáj nekem tisztel közönség, hogy köitőinket meglepte a lemondás nyavalájja.

Élszakadva a székely hérczek falvaiból, házikóiból; soványan és szálasan, mint a fenyvesek odahaza, elkényszeredve odafent a fővárosban, náthára, influenzára hangolva, arról énekelnek, hogy a magyarság termő fája pusztulóban van. Ez tevedés, tisztelt poéta urak! nincs pusztulóban, csak szelek tépdesik. De ez a fák sorja, ha a nemzet-ségek is országok magas halmán állanak is.

Bizony, hogy ma is zug a fenyves a Hargitta oldalán. Tördelöznek a galyak és most tavasszal behullnak a korhadó levelek. De mások nőnek helyükbe s ha itt-ott az apácza téreg is pusztít: azért vannak na-

gyobb gond alatt, hogy megelőzzük a bajt. Régen 10,000-ei, nem milliói senyedtek a népek, nemcsak Erdélyben, mindenütt. Nemzetcsapás is pusztított. Mind kihevertük. Ezt a lagymatag, paktumos kort is ki fogjuk heverni. Bizunk abban, hogy ha veszedelem, ami készül, ami látszik, amint hogy veszedelem is, kitaláljuk az okát és teszünk is róla. A földes ur, a megye vagy az ország volt-e hibás, vagy mind a három? Meg egy-két olyan szenzációs leszéd, mint a Győrffi Gyuláé, és megtudjuk állapítani és meg is fogjuk javítani. Meggyógyul a székely, hatalmas lesz a magyar. Bizunk a jövőben, bizunk abban, hogy a magyarság vízei nem fognak mind az oláh s idegen áradba fulni.

Pedig már a mi kedves poétánk Szabolcska Mihály is effőléről énekel. Hogy a Tiszának bele kell szakadni a zavaros Dunába, a magyarságnak a közös ügyek áradatába. A kép költői, a kép jó, de csak addig, hogy a Duna alsó folyása már nem magyar kézben van Orsovánál már oláh és bolgár partok mellett halad.

De volt már idő, midőn ez a part magyar volt Nagy Lajos idejében és még azután is és lehet idő, amelyben ismét magyar lesz. Napoleon Belgiumot és Hollandiát

Halmágyi Sámuel

női felöltő áruházába /
megérkeztek a legújabb tavaszi felöltők.
— Dus választék! Rendkívüli olcsó árak mellett! —

muzsikálni — az önálló vámterületet. Majd átkiáltunk akkor a berenán: Sógor! kívül tágasabb!

ORSZÁGGYÜLÉS.

— A képviselőház ülése. —

Ma a Ház szokatlan népes volt. Két dolog is vonzotta a honatyákat. Az egyik Horánszkynek programbeszéde, a másik az új ö-szeterh-tetlenségi jury első ülése. A jury tagjai, akiket egy negyedévi képviselői napidij elvesztése fenyeget, ha a kisorosulásnál nem volnának jelen, már az ülés elején csaknem teljes számban a Házban voltak. Nehányan betegségük daczara is eljöttek.

Horánszky már jóval az ülés megnyitása előtt beleült a miniszteri székbe és iratait tanulmányozta. Időközönként czukorkákat szopogatott, amivel határozottan dokumentálta, hogy beleélte magát a Széll Kálmán társaságába. Ugyanis köztudomásu, hogy Széll Kálmán hosszú beszédei alatt nem vízzel, hanem czukorral köszörüli a torkát.

Az ülés elején Maróth László, a mentelmi bizottság előadója terjesztette elő a Horváth Gyula mentelmi ügyéről szóló jelentést.

Szél Kálmán miniszterelnök tekintettel a jelentés terjedelmére, annak kinyomtatását és azután tárgyalás végett napirendre való tűzését ajánlja.

A Ház így értelemben határoz.

Ezután a kereskedelmi költségvetés tárgyalása következett.

A költségvetést Csörgő Gyula volt kereskedelmi államtitkár ismertette.

Most Horánszky Nándor kereskedelmi miniszter állott fel szólásra. A jobboldal éljenzéssel fogadta. Azzal a kérelemmel kezdte, hogy a Ház öt programjának bizonyos határon túlmenő részletes kifejtésétől mentse fel, minthogy tárczáját még csak rövid idő óta vezeti. Kijelenti, hogy ambi-

azon a jözon foglalta el: mert e földek a francia folyamok lerakódásai. Az alsó Dunához nekünk több jogunk van. Azokat a partokat a honfoglaló magyarok lovai taposták, azokra a földekre a magyarnép, a székelység előaradata zudul. Itt lesz egy erős, kulturában hatalmas Magyar állam a pan-románizmus álmait valóra válthának még valaha, de amugy magyar modra, a hogy azt eldélésgeink még nem is gondolják. Magyar költők ezekről énekeljétek nekünk. Magyar politikáról ez irányban dolgozzatok, magyar ifjak ez eszményekért lelkesedjétek.

Az én diák koromban (vonnj le vagy 20 évet) a nemes tanuló ifjuság két szinpadí csillag miatt állott szemben egymással. Az egyik párt Jóó Bélával az élén (azóta fekete miju hadbró valahol) kemény tüntetést határozott füttyel, pisszegéssel. A másik pártnak csak tapsra kész tenyerei voltak. Mégis midőn a nagy kavarodás kitört, az utóbbi győzött, nem tapssal, hanem egy kitartó szóval, melyet a hatalmas tenyerű Meqyaszi Gyula kiáltott a fütty és taps viharban sírva álló énekesnővel szemben: „ne félj ró-sám, nem hagyunk!” Ezt a biztató szót szeretném én is a csüggedőknek oda kiáltani: „ne félj székely, ne félj magyar, nem hagyunk!”

Gyulay Ferencz.

cióját nem a szavakban, hanem az intézményekben fogja keresni. Részletes programmal majd csak a tárczája ügyeinek behatárolt tanulmányozása után fog előállani. Az előde által előterjesztett költségvetés realitását a felelősséget elvállalja, mert meggyőződése, hogy annak összeállítása biztos alapokon nyugszik.

Gondoskodni fog arról, hogy az ipar, most, hogy a tavasz itt van, munkát kapjon. A teljesítendő vasuti munkálatok értéke mintegy 39.5 millió korona. Ebben belefoglalnak a waggonmegrendelések is, a mi különösen a vasipart fogja emelni. Nagy hátrányára van a kereskedelmi tárcza terhére teljesítendő közmunkáknak, hogy a költségvetés elintézése a tavaszig nyulik bele. (Ellentmondás a baloldalon.) Lehetetlennek tartja azonban, hogy mindenkit az állam lásson el munkával. Igyekezzen a társadalom is a saját erejéből teremteni és munkát adni.

Az Ausztriával való kiegyezésről csak keveset mondhat. (Zajos ellentmondás a szélsőbaloldaltól.) Ma konkrét alkotások nélkül e dologról beszélni még nem lehet. Annvit mondhat, hogy a kormány az ország érdekeinek megvédésére mindent elfog követni.

Törekedni fog arra, hogy az egyes gazdasági ágak szükségletei kielégítést nyerjenek. A kisipar súlyos válságban van. Fokozta a bajt az is, hogy a törvényhozás nem jött kellő időben segítségére a pusztuló kisiparnak. (Helyeslés a jobboldalon.) A szövetségi eszmék kiindulva fogja keresni az utat, melyen a kisipart felmentheti mai válságos helyzetéből.

Az új iparág kérdése igen kényes dolog. Új iparágat csak állami támogatással lehetne felállítani a régi iparoknak állami támogatással konkurencziát csinálni lehetetlenség. A hitelviszonyok rendezése érdekében, radikális eszközökhöz kell nyulni. Kötelességének fogja tartani tanulmányozni ezt.

Közbeszólás: Önálló jegybank.

Horánszky: Az önálló jegybankkal épen ott leszünk, ahol most vagyunk. A gyár és nagy ipar csak úgy fejlődhet, ha élvezi a hitel önállóságát. Sajnálatos, hogy a társadalom összetett kezekkel nézi mindezt, nem akar semmit sem tenni értök. (Zajos helyeslés jobbról.) A társadalom mindent csak az államtól vár.

Rátkay László: Ne rakjon az állam rablánczokat a társadalomra. (Zaj a baloldalon. Helyeslés a szélsőbalon.)

Horánszky: Ez sehol sincs így a külföldön, csak hazánkban áll fenn e ferde nézet. A közvetítő kereskedelemről szólva felveti a kérdést, helyes-e annak szubvencionálása. A tőzsdetörvény megalkotása szerint szükséges. E törvény keretében legfontosabb volna a határidő kérdését megoldani. A tőzsde megjavítása szintén egyik feladata lesz. (Helyeslés.)

A takarékpénztárak kérdését két irányban fogja megoldani: egyik a felügyelet szigorítása, másik a betétek biztosítása. A betéteket arányba kell hozni a részvénytőkével. (Helyeslés.)

A vasut ügyeiről szólva az államvasutaknál a tarifa revízió ügye rendkívül fontossággal bír a kereskedelem és finansziális tekintetből. Meg kell vizsgálni továbbá a vasutak adminisztrációját, helyes-e, megfelelő-e a haladás az újabb kor igényeinek.

Ő mindezeket elmondta anélkül, hogy bármily irányban lekötne magát. Nagyhangú ígéretek kibocsátása méltatlan arra a helyre, melyet elfoglal. Biztosítja a Házat, hogy amit egyszer megértelt s jónak talált, meg is valósít. (Lekes taps és helyeslés.) Reméli, hogy jövő alkalommal egész pozitívitással felfogja a tárczája körébe tartozó új intéz-

kedéseket sorolni. Ebben a reményben ajánlja költségvetését elfogadásra. (Hosszan tartó éljenzés és taps a jobboldalon és baloldalon. Az új minisztert számosan üdvözlik.)

Szünet után

Krasznay Ferencz foglalkozik a kereskedelmi miniszter székfoglaló beszédével. Nem elégitette ki. Általános kijelentések azok és semmi konkrét határozott kijelentés nincs bennük. Mászt várt volna a kereskedelmi miniszterrel. Várta volna, hogy a kisipart felsegítse. A kisipar megmentése most már életkérdéssé vált. Statisztikai adatokkal igazolja, hogy textil ipari cikkből mennyit hoznak be. Ezért szükséges a textil iparfejlesztése. Az önálló vámterület szükségét hangoztatta, mely nélkül a magyar ipar nem fejleszhető.

A magyar közvélemény mindazon organumai, amelyek a kormánytól függetlenek, ugymint a törvényhatóságok, kereskedelmi és iparkamarák stb., mind az önálló vámterületet követelik. (Zajos helyeslés a szélsőbalon.)

Az egész világ óriási gazdasági háborura készül, hogy előbbre vigye közgazdaságát. Mi e küzdelmekből nem vesszük ki a részünket, hanem összetett kezekkel formulákba bukoljuk magunkat. Határozati javaslatot nyujt be, hogy a képviselőház utasítsa a kormányt, hogy az önálló vámterület tényleges állapotába való belépésre az előkészületeket megtegye.

A költségvetést nem fogadja el. (Taps a szélsőbalon.)

Ki a gyilkos?

Esküdtárséki tárgyalás.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, márczius 21.

A hadházi testvérgyilkosság utolsó felvonása tegnap délelőtt tolyt tovább. A délelőttöt két tanu kihallgatása és az orvosszakértők előadása foglalta le. Délutáni került a sor a perbeszédre. A tárgyalásról tudósítók az alábbiakat írja:

Az utolsó tanu.

A tárgyalás megnyitása után a Hadházi táviratilag beidézt két tanu hallgatta ki a törvényszék, akik nem tettek lényeges vallomást.

Az orvos szakértők.

Izso János törvényszéki orvos terjesztette elő véleményét. Alaposan kidolgozott szakértői jelentése abban összpontosult, hogy Veres Gábor semmi körülmények közt nem szurta meg őm gát. A kötény, a mely bűnjelként szerepel, szintén e mellett bizonyít. Mert a rajta látható szurás épen ellenkező irányban van, mintha azt Veres Gábor maga szurta volna. A méretek és a seb iránya mind emellett szólnak. Csatlakozott ehhez a nézethez Varg Emil dr. is.

Imre Gábor dr. hadházi orvos, hosszabban czáfolgatta az Izso dr. véleményét. Érvekkel igyekezett bebizonyítani, hogy a sebet Varga Gábor akkor ejtette, mikor a hosszú késsel a testvérek felé csapkodott. A két ellentétes véleményt az esküdték nagy figyelemmel hallgatták.

A perbeszéd.

A vád- és védbeszédre délután került a sor. Horváth István királyi ügyész az igazság keresésével vezette be beszédét. Világot szeretne vetni a homályos ügyre, de semmi pozitív adattal nem rendelkezik.

30 kr. EGY LITER Ó-Kövidinka

CSANAK JÁNOS termése.
kapható:
CSANAK JOZSEF
fűszer, omege- és borkereskedésben.

Az Istenen kívül senki sem volt tanuja a bűnnek, így tehát csak a tényállás és néhány tanu vallomására támaszkodhatik. Varga Gábor bármennyire rossz ember volt is, olyan elvetemült nem volt, hogy utolsó percében hamisan vádolja meg olyan súlyos váddal a testvéreit. A vádlottakat mint *tettes társakat* kell elítélni. Erre vonatkozólag felhozza, hogy ilyen esetekre van egy döntvénye a kuriának. Állapítsa meg az esküdtsek ennek alapján a bűnösséget. Jó lelkiismerettel válaszolhatnak igennel a feltejt kérdésekre, az orvosi szakvélemény és a tanuk vallomása biztos alap erre.

Veszprémy István védő. Nemcsak hivatalos kötelessége, de lelkiismerete is készteti arra, hogy a Veres fiúk ártatlanságát bebizonyítsa. A bűnösség bebizonyítására a vád képviselőinek nincs pozitív érve. Orvosszakértői véleményre ebben az ügyben támaszkodni nem lehet. A szakértői vélemények azonban sokban ellenkeznek, így az pozitív dolognak nem fogadható. Ennek a három embernek nem volt szándéka megölni Veres Gábort. Nem azért mentek oda — nem akartak családi drámát csinálni. Veres Gábor — a kinek halálával szinte fellélegzett az egész Hadház — a véletlen folytán maga ejtette magát a halált okozott sebet. De ha közülök követte volna is el valaki a szurást — ki tudja megmondani — vajjon Bálint, József, vagy a harmadik a tettes. Már pedig a törvény nemes intenciója az, hogy inkább, mint az ártatlan szenvedjen, fusson a bűnös. Kéri védenzeinek felmentését.

Horváth István ügyész rövid beszédben replikázott Veszprémy védelmére, aki viszont megtette az észrevételeit.

Ezzel a tárgyalás befejezést nyert. Szeőke István elnök este fél hatkor hozzáfogott az esküdtek kioktatásához. Egy órán keresztül tartott a felvilágosító magyarázat, amelynek végével az esküdtek visszavonultak ítélethozatalra.

A verdikt.

Fél hétkor vonultak be az esküdtek külön szobájukba és fél nyolczig tanácskoztak a kilencz kérdés felett.

Az esküdtek verdiktjét *Becser* Frigyes, az esküdtek főnöke hirdette ki. Az utolsó kérdésre 7-nél több igennel.

Az ítélet.

A verdikt alapján a törvényszék Veres Bálint, Veres József és Veres Sándort a büntető törvénykönyv 308. §-ba ütköző többek bántalmazásából származott halált okozó súlyos testisértésben mondta ki bűnösnek és ezért **egyenként 6-6 havi börtönre és 20-20 korona pénzbírságra ítélte.**

Az ügyész megnyugodott, a vádlottak ellenben a 92-ik §. nem alkalmazása miatt semmisségi panaszt jelentettek be.

TÖRVÉNYKEZÉS.

A pénztárnoknö bűne.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, márczius 21.

Nem azok a nagy tragédiák, a hol vér — tenger sok vér folyik el, hanem a hol sok, keservesen sok könny perog. Egy ilyen megdöbbentően szomorú tra-

gédiának utolsó jelenetei folynak most a debreczeni törvényszék előtt.

Fodor Irma, a debreczeni vasuti pénztár volt pénztárosnője ül a vádlottak padján, hivatali sikkasztás vádjával terhelve.

Három évvel ezelőtt a vádirat szerint 3400 korona hivatalos pénzt sikkasztott el olyformán, hogy az eladott vasuti jegyek árából tartott magának vissza naponként kisebb nagyobb összeget. Mikor a sikkasztásnak nyomára jöttek, a szerencsétlen leány megmérgezte magát. Sokáig vívódott a halállal, míg végre megmentették. Mikor életben maradása biztos volt, akkor pedig elmezavar jelei mutatkoztak rajta. A kórházba figyelték meg egy darab ideig, később aztán haza engedték. Állását elveszítette jövőjét tönkre tette, s most pedig a vádlottak padjára került. Kell-e ennél nagyobb tragédia — a kétszeresen érzékeny női lelket érheti e nagyobb veszedelem ennél?

Fodor Irma, aki különben nehéz tüdőbeteg is, megtörve, szinte elfásulva ült a vádlottak padján. Oláh Miklós dr. vezette a tárgyalást, az ő védője Bacsó Dezső dr., a jeles fiatal ügyvéd. Oláh elnök különösen azt akarta kideríteni, hogy a sikkasztás elkövetése alatt beszámítható állapotban volt-e? Az orvosok véleménye megoszlott. A három szakértő Izsó János dr., Horváth Károly dr. és Ujfalussy József dr. közül Izsó határozottan azt állította, hogy a vádlott épelméjű volt.

Fodor Irma különben tagadja a sikkasztást, bár a szakértők a könyvek-ből konstatálták, hogy az rosszul van tételenként vezetve. — A tárgyalást délután kezdték el, este hét óraig a szakértőket, tanukat és orvosokat hallgatták ki. Ítélethozatalra csak ma kerül a sor.

SZINHÁZ.

Becsületszó, Pillangókisasszony.

A nemrég elhalt jó Szigeti József bácsinak pályanyertes bájos vígjátéka, a Becsületszó és a Pillangó kisasszony szomorú története került színre tegnap este a debreczeni színpadon. A Becsületszó Rózájában akart elbucszni a közönségtől Szabó Irma, de a betegsége megakadályozta a fellépésben. Pedig szép estéje lett volna a színháznak. Róza szerepét Takács M. játszotta helyette, dicséretreméltó buzgalommal. Nyílt színen is megtapsolták. Gyula szerepét Odry Árpád, Bérczyt pedig Komjáthy játszotta a nála megszokott művészettel. Pompás volt Kiss Irén, mint a vén társalkodónő. Nyílt színen többször tapsolta meg a közönség. A Becsületszó után Komlóssy Emma gyönyörködtette művészetével a közönséget. Igen szépen énekelt és minden tekintetben

fénypontja volt a tegnapi estnek. Jó volt még Bartha a konzul szerepében, a ki a Becsületszóban is ugyancsak kivette a maga sikerét. (—i.)

Tisza Kálmán haldoklik.

— Távirati tudósítás. —

Budapest, márczius 21.

Tisza Kálmán állapotában ma délelőtt súlyos rosszabbulás állott be. Az ősz férfiú már vasárnap annyira elgyengült, hogy orvosai minden reményről lemondtak. — Mesterségesen táplálták, minden lehető elkövettek, hogy elgyengült erejét növeljék, de az orvosi tudomány immáron nem segíthet a betegem.

Tisza Kálmán ma délelőtt elvesztette eszméletét és öntudatlanul, mozdulatlanul fekszik ágyában. Felesége és gyermekei egy pillanatra sem mozdulnak el a beteg ágya mellől, akit Korányi és Fanny egyetemi orvos-professzorok ápolnak. A beteghez senki más nem bocsájtanak be. Gróf Tisza István délfelé levelet küldött gróf Apponyi Albert házelnöknek s ebben — hir szerint — azt a szomorú értesítést küldi, hogy *apjának végpercei elkövetkeztek.* Délben az orvosok mesterséges lélegzést alkalmaztak. Tisza Kálmán 72 éves.

A család táviratilag Budapestre hívta Tisza Kálmán vejét, báró Radvánszky Béla koronaórt, aki sajtó-karai birtokán trrtózkodik.

Tisza Kálmán erejét a kiállott influenza nagyon megviselte, de növelte a bajt bélbetegsége, mely az utóbbi időben nagyon kifejlődött. Ez a komplikáció sietette a katasztrófát.

Éjjel tíz órakor a következő távirati értesítést kaptuk: Tisza Kálmán állapota egyfolytában válságos. A mesterséges lélegzést folytonosan alkalmazzák. A király, a ki délben elutazott, délután utközben sürgönyözött és kérdezősködött Tisza állapota felől. Tisza István gróf visszasürgönyözött: „Sajnálattal kell jelentenem, hogy apám állapota válságosra fordult.”

Óriási választék husvéti tojások és czukorkákban,

desszert czukorkák, czukrozott gyümölcsök, déli gyümölcsök és mindenféle csemegeárakban. Házi főzésű barack-, szilva-, málna-, hecserepes és vegyes gyümölcs-lekvár, papirhéjú dió, darált mák. — Ajánljuk állandóan friss és jó áruval szerelt dus raktárunkat, a legolcsóbb árak mellett. **CZEGLÉDY ÉS POLGAR** fűszer- és csemege-üzlete Debreczen, Placz utca 16., a Bika-szállóval szemben. Neimanu-féle aradi Imperial-ELESZTŐ. Tea-vaj Gróf Dezsöffy Bud-Szent-Mihályi uradalomból.

ÚJDONSAGOK.

* A Szent-László dalegylet

1902. évi márczius 23-ik napján, azaz virágvasárnap délután 2 órakor, a Varga-utczai fiiskolában évi rendes közgyűlést tart. Tárgyak: 1. Évi jelentés. 2. Számvizsgálók jelentése, számadások és költségelírászat. 3. Pigai Sándor és társainak fellebbezése a közgyűléshez. 4. Számvizsgálók választása és az esetleg megüresedett helyek betöltése. 5. Esetleges indítványok.

* Elnökválasztás az ipartestületben.

Jelentettük már olvasóinknak, hogy a debreczeni ipartestület f. hó 23-án d. e. 9 órakor az iparos otthon dísztermében tartandó közgyűlése mily mozgalmasnak ígérkezik, a mit már egymagában az a körülmény is maga után von, hogy ez a közgyűlés fogja az ipartestület elnöki tisztét újabb 3 évre választás úján betölteni. — Két jelölt neve van forgalomban, az egyik Tóth Kálmán a jelenlegi elnök, a másik Zenger Ede czimfestő, ki az elmúlt évben tüzes hírlapi cikkekben adott kifejezést a testület vezetése elleni kifogásaink; most pedig úgy látszik, mint elnök kíván a testület élére állani. Mi mint elfogulatlan szemlélő nézzük iparosaink mozgalmát, a melynek a jelekből előre látható vége a mostani elnök megválasztása lesz. Maguktól az iparosoktól hallottuk, olyanoktól is, akik az ipartestületben az ellenzékét képviselték, miszerint Tóth Kálmán, a kiről tudva van, hogy az ipartestület megalakítása legnagyobb részben az ő hosszas agitálásának tulajdonítható s a ki 3 év óta a testületet általánosan ismert odaadó buzgalommal vezeti — az elnöki széket legméltóbban tölti be. — Tag dhatatlan tény ugyanis, hogy iparosaink, a kiknek a testületi szervezkedés előtt nem volt módjuk érdekeiknek hathatós kifejezést adni, a testületi szervezkedés óta, mint egy tekintélyes társadalmi osztály tudtak fellépni mostani elnökük alatt, ki őket úgy hatóságok, mint egyesekkel szemben készséggel megfelelőleg representálta. Itt emlíjük meg, hogy az ipartestület jelentése az elmúlt év működéséről most jelent meg s ez bizonyosságul szolgál az elért eredményeknek. Az évi jelentésre különben még visszatérünk.

* **A fősorozás eredménye.** A sorozás csütörtökön d. e. 9 órakor vette kezdetét, az első korosztálybeli hadköteles ifjak 1—200 számig hiattak be. Előállott mintegy 170, kik közül 60 soroztatott be. És pedig alkalmasnak találtattak a következők: Kovács József (II), Szathmári Sándor, Halmi István, Kecskés József, Füzési István, II., Kovács Ferencz, Kiss István, III., Lukács Ferencz, Bihari József, Kiss Ernő, Komma Gábor, Bartha János, Kálmán Péter, Békés István, Kovács Béni, Loos Lajos, Matkó Sándor, Toth Miklós, Páll János, Kätz Ferencz, Kozák István, Balogh István, Szabó Miklós, Munkácsi Kálmán, Lőrincz Jenő,

Nyiri János, Folk László, Horváth József, Beuke János, Kulcsár Sándor, Némethy Sándor, Tóth Sándor, Birinyi Imre, Lovász József, Ladányi János, Borsai Sándor, Lengyel József, Szegedi Mihály, Bartha László, Kovács Lajos II., Dalmi Imre, Rubini Mózes, Szegedi Lajos, Varkoly Gyula, Fekete József, Balogh Péter, Marton György, Vass István, Nagy László, Nagy Gábor, Rikasi András, Arany József, Kristóf István, Nagy János III., Bonyhai Lajos, Barna István, Szanka József, Szücs Lajos, Méhész József és Bartha Sándor. Összesen 60. — A katonai elnök saját hatáskörében egy besorozottat visszavetett. Trachomagyanus egy találtott, látóképességének megvizsgálása végett kórházba két ujonczot utasítottak.

* Felhívás a képesített iparosokhoz.

A folyó hó 23-án, azaz vasárnap d. e. 9 órakor megtartandó ipartestületi közgyűlésen fog végbemenni az ipartestületi elnök, 12 előjáróági rendes, ugyanannyi póttag választása. Felhívjuk iparosainkat, hogy ezen közgyűlésen minél nagyobb számmal jelenjenek meg s szavazati joguk érvényesítése céljából igazolványul ipartestületi könyvecskéjüket okvetlen hozzák magukkal. Debreczen, 1902. márczius hó 21-én. Debreczeni Ipartestület.

* **A törvényosinálók.** Valami átirat érkezett az ipartestülethez Zentáról az ottani ipartestülettel. As ipartörvény revíziójába óhajtanak beleszólni a jámbor zentaiak és 12 pontban óhajtják a miniszter elé terjeszteni az indítványaikat. Van igen sok humor a 12 pontban, eltekintve a helyesirástól, amely szinte nem áll a megillető magaslapon, noha nyomtatott írásba foglalták. Az első pont az, hogy „minden gyári iparczikkal kereskedő, csak egyféle iparczikkal kereskedhessen.“ E szerint Szentkirályi Tivadarnak csak sétatánczát szabad árulni. Aztán érdekes, milyennek óhajtják Zentán az önálló iparosokat: „Hogy minden magát önállósítani akaró iparos csak az ipartestülettől kaphasson iparigazolványt és szakvizsga után szabályszerű oklevéllel birjon az ipar tanulására vonatkozólag és 24 éves legyen, valamint választói jogosultsággal birjon.“ Ebből azt kifejeztették, hogy jogvégeztséggel is birjon az illető. De ez nem baj. Csak csináljanak még egynehány ilyen pontot és megmentik vele Magyarországot iparát.

* **Meghalt-e a férj?** Az özvegyiség akkor is keserű állapot, ha a hátrahagyott házastárs feltétlen bizonyossággal tudja, hogy hitvese nincs az élok közt, de kétszeres kín, ha haláláról nincs teljesen meggyőződve, mert a házastárs messze idegenben halt meg, de ezt is csak sejtheti, mert döntő bizonyíték a halalesetről nincs kezei közt. Ez a kínos tépelődés készítette Bula Franciskát, ki 1878-ban lépett házasságra Ilmel János bányamunkással, arra a lépésre, hogy férje halálzási esetét országszerte hatóságilag nyomoztassa. Ilmel 1836-ban született Óhegy községben, előbb Salgótarjásban, majd több erdélyi bányatelepen lakott s 1899-ben állítólag ismeretlen helyen elhalálozott; az elhalálozási helyeként megjelölt és megnevezett köz-

ségek azonban nem tudtak Ilmelről, vagy állítólagos haláláról felvilágosítást adni. Özv. Ilmel Jánosné kérelmére Zólyomvármegye alispánja most nyomozási kérelemmel fordult vármegyénk s a többi vármegye alispánjához, kik a nyomozást saját hatáskörükben el is rendelték.

* Megszökött tánczmester.

A Felső-Józsán — mint tudósítónk írja — egy kis szökési ügy izgatja a kedélyeket. A Felső-Józsát ugyanis megtisztelte látogatásával egy Lövy Jakab nevű debreczeni tanártanító. Valami helyiséget bérelt és hozzálátott a tanítványok toborzásához. Mintegy 25 tanítványt össze is szedett Lövy ur, de előre figyelmeztette őket, hogy a díjat be kell fizetni az első órán. Felső-Józsa arany ifjusága boldog volt és számos álomszerű idill kezdődött az első tánczórán. Két hétig boldogan tánczolt a józsai ifjuság és ismét fizetett, mint a köles. Mikor a tánczmester beszédte a honoráriumot, nem szólt egy szót sem, hanem elinált. A tanítványok most kétségbeesve várják a jobb jövőt, mert a pénzt, azt csak elengednék, de az idill, az idill!

* A katonazenekar hangversenye.

A 39-ik gyalogezred zenekara, vasárnap este vonós hangversenyt rendez a Márkus Jenő vendéglőjében. Óriási választék vadak, halak és egyéb különleges ételekben. Korona a la Pilseni sört, a nap minden órájában frissen csapolt jó sört csakis Márkusnál kaphatunk.

* Dalestély.

A debreczeni munkás dalegylet márczius 31-én, husvét másodnapján a Bika szálloda dísztermében dalestélyt rendez. A dalestély műsora a következő: 1. Nyitány a zenekar által. 2. Megkondult a kecskeméti öreg templom nagy harangja... Goll J.-tól, előadja a dalegylet. 3. Komoly szavaltat, előadja Varga László ur. 4. Ossian, Beschmittől, előadja a dalegylet. 5. Népdalok zenekísérettel, éneklő Baczóni Erzsike k. a. 6. Bortal, Werditől, előadja a dalegylet. 7. Rákóczy-induló, Huber K.-tól, zenekísérettel előadja a dalegylet. Kezdeté este 8 és fél órakor. Belépti jegy személyenént 1 kor. 40 f., előre váltott jegy 1 kor. 20 f.

* **Az új levelezőlapok.** Minthogy még nagy számban kerülnek 4 filléres levelezőlapok feladásra, a melyek a kézbesítés alkalmával pótdíjjal terheltetnek, a mi úgy a feladóra, mint a címzettre nézve kellemetlen, a postafőnökség felhívja a közönséget, hogy a régi 4 filléres levelezőlapokat az 1 filléres pótdíjgyel lássa el, illetve pótdíjgy nélkül árusítóktól ne fogadja el.

* **Megvadult ló.** Felügyelet nélkül hagyta tegnap délelőtt Major Mihály gazdálkodó szekerét az élénk forgalmu Hunyady-utcán. A kis vonat csengetésétől megriadt ló vad futásnak eredt s az Erzsébet-utrá térve utjában sok kárt tett a járda mellé ültetett akáczfákban. A megvadult lovat csak a Miklós-utca végén tudták feltartóztatni, honnan a város istállójába vezették, gondatlan gazdája ellen pedig a rendőrség megindította az eljárást.

URAK!

Minden idényre a legdivatosabb gyapjuszöveteket a legnagyobb választékban a legdivatosabb posztó és gyapjuszövetek divatárú üzletében (Kossuth-utca Dörre czukrász mellett) szerezhetjük be. Ezen czég tapasztalt szolgátsága és a kiszolgált áruk szakszerű megválasztása folytán figyelmünket megérdemli. — Nagy kényelmünkre szolgál az is, hogy az árak minden darab kelmén mindenki által érthető szövegekkel vannak megjelölve.

WEISZ ADOLF

* Megvesztegetett városi tisztviselő. Lovassy Károly adóügyi tanácsnok ismeretes dolga élénk diskusszió tárgyát képezi városszerte. Azt az eljárást, a mely a jövőben minden ilyen dolognak elébe vág — általános helyesléssel kísérik, s az új szellem eredményének tudják be. A dologgal kapcsolatban Aczél Géza ujságjának mai száma kirohan Csóka Sámuel polgármesteri titkár ellen, s rettentő haragjában azzal vádolja Csóka Sámuel, hogy hivatalos titkot árult el. — Tartozunk annak határozott kijelentésével, hogy információkat nem Csóka titkártól, hanem egyes kihallgatott felektől kaptuk. Csóka Sámuel tudósítónk előtt mindössze csak egyéni véleményét mondotta el az ügyről, a mit neki az Aczél Géza ujságja meg nem tilt. A mi meg a lájbsurnálra vonatkozó kitételét illeti a D. F. U.-nak, hát csak azt mondjuk, hogy kis klikk ujság, ne beszéljünk olyan gunyorosan! Hisz az egész világ tudja, hogy a D. F. U. Aczél Géza és a bukott csoport hivatalos szócsöve. Az ő akaratjuk érvényesül annak hasábjain. A Márkék szekerét tolta minden időben. Akinek vaj van a fején, az ne legyen ítélőbíró élők és holtak felett.

* Kuffer a szemétdombon. — Hatvan-utca végén a szemétdombjánál találtak egy vászonkuffert, mely telve van különféle katonaruhákkal. A megtaláló átadta a bűnügyi osztálynak, hol a tulajdonos kolló igazolás mellett átvetheti.

* Nagy tűz. Nagy tűz pusztított tegnap Zöld Mihály debreczeni lakos vérvögyi tanyáján. A tüzet, mely eddig még ismeretlen okból keletkezett, csak este hét órakor vették észre a tanyai lakosok, de már ekkor mentésről szó sem lehetett. Az istálló teljesen leégett, a bent lévő négy darab ökör és az istálló mellett épült gazdasági szin az összes gazdasági felszereléssel együtt elpusztult. A kár több ezer koronára rug. A tűz keletkezésének kiderítésére a vizsgálatot megindították.

* A pap és a tanító. Gros román községben véres esetnek volt szemtanuja a község lakossága. Glozsu Nikoláj román tanító és Krecsuneszku Avrom román lelkész, — mint tudósítónk írja — régóta ellenséges viszonyban éltek egymással, a mire állítólag az szolgáltatott okot, hogy a tanító felesége szerelmi viszonyt folytatott a pappal, aki özvegy ember volt. Glozsu e miatt el is vált a feleségétől, aki azóta a szüleinél tartózkodik. A tanító és pap évek óta foglalkoztatják az egyházi hatóságot feljelentésükkel s a sok kölcsönös viaskodásnak az lett a következménye, hogy Glozsu tanítót nyugdíjazták, a mit e napokban adtak tudomására. A tanítót ez végkép elkeserítette és mert tudta, hogy mindennek a pap az okozója, bosszút forralt ellene. Meg is izente Krecsuneszkuak, hogy mielőtt az iskolából távozik, leszámol majd a pappal, a ki az egész életének a megrontója volt. Tegnapelőtt délután Krecsuneszku az iskola-

előtt haladt el, ahol a tanító is lakik. Glozsu, a miut meglátta a papot, egy doronggal kirohant az utcára és hátulról fejbe ütötte Krecsuneszku, a ki azonban nem vesztette el lélekjelenlétét, hanem megragadta a tanítót és kicsavarta a dorongot. Glozsu ekkor kést rántott elő s ezzel támadt a papra, aki a doronggal védekezett támadója ellen, mire azonban ártalmatlanná tudta teenni Glozsut, ez több szurást ejtett rajta és a sok vérvesztés miatt összeesett, de előbb egy hatalmas csapással leterítette támadóját is. A lármára kifutott emberek nevetve nézték ezt a véres küzdelmet. Csak akkor léptek közbe, mikor már mindkettő a földön feküdt. Elszállították őket, állapotuk veszélyes.

* Kiss Irén a Magyar Színházban. A debreczeni színház nem-sokára távozó kiváló komikáját, Kiss Irént Leszky András a Magyar Színházhoz hívja. A művésznőhöz intézett levelében szerződési ajánlatot tett s felszólítja, hogy bontsa fel a Janovits Jenővel kötött szerződését. A művésznő még végleg nem határozott, de valószínű, hogy elfogadja Leszky ajánlatát.

* Kirlapirók gyűlése. A V. H. O. Sz. debreczeni bizottsága f. évi márczius hó 23-án délelőtt fél 12 órakor az Angol királynő szálló fehértermében ülést tart. Tárgysorozat: 1. A V. H. O. Sz. debreczeni bizottság jövőjének megbeszélése s az ujonnan alakítandó választmány megválasztására közgyűlés idejének kitűzése. 2. A hírlapirói igazolványok végleges rendezése. 3. A V. H. O. Sz. kassai közgyűlésén való részvétel megbeszélése. 4. Esetleges indítványok.

* Tanári kongresszus. Az országos református tanáregyesület tagjai által folyó évi ápril hó 2-ik és 3-ikán városunkban tartandó közgyűlésre érkezők elszállásolása költségeihez: Karai Sándor ur 10 koronával volt szíves hozzájárulni; Kiss Áron püspök ur 3, Harmathy Pál ur 2, ifjabb Móricz Pál, Fazekas Sándor, Zalai Márk, dr. Erdős József, Zalányi János, Komlóssy Arthur, Oláh Károly, Kiss Sándor és Viski Sándor urak pedig 1—1 vendéget látnak el. Ezuttal is kérem a n. érdemű közönséget, hogy az érkező tanárvendégek részére szállásokat és fogatokat felajánlani, esetleg az elszállásolás költségeihez hozzájárulni méltóztassék. — Debreczen, 1902. márczius 21. Oláh Károly városi tanácsnok, az elszállásoló bizottság elnöke.

* Halmy Ferenoz leánya. Egyik fővárosi lap mai számában ily című szinbázi hirben emlékezik meg Beöthy Lászlónak, a Nemzeti Színház igazgatójának legújabb cselekedetéről, a melyet Halmi Margittal a debreczeni közönség kedves emlékü színésznőjével szemben elkövetett. Beöthy ur ugyanis egy évvel ezelőtt szerződtette a Nemzeti Színházról Kolozsvárra. Visszaküldi Beöthy ur Halmi Margitot a vidékre a fővárosba szerződtetett férje mellől, két kis gyermekével hadd keresse a boldogulást ott. Méltatlan oljá-

rás biz ez, s a nagy Halmi Ferencz emlékéit is megsérti. De hát Beöthy László utjai és gondolatai kitudhatatlanok, s a Sada Saccó hecchez óta pedig kuszáltak.

* Hol szórakozzunk vasárnap és általában? Vasárnap este márc. 22-én, a katonazenekar új műsorral hangversenyt rendez a Dréher sörcsarnok télikert éttermében. Óriási választék különféle inyenc ételekből, frissen csapolt korona-sör. A la pilseni a nap minden órájában kapható. Söt színház után friss sört csakis Márkusnál kaphatnak.

* Vámbéry Ármín ünneplése. Edvárd angol király Vámbéry Arminnak 70-ik születésnapja alkalmából a Viktoria-rend középkeresztjét adományozta. — Az adományozásról szóló kísérőlevél kiemeli, hogy a kitüntetés elismerése annak, — hogy Vámbéry Ármín mindig Anglia jó és hű barátjának bizonyult, — de egyuttal jele a király Vámbéry iránti személyes tiszteletének. Az ünneplést tudóst különben bel-földről és külföldről egyaránt sokan keresték föl üdvözlötükkel, így Kállay Benjámín közös pénzügyminiszter, Wlassics Gyula közoktatásügyi miniszter, Mérey londoni osztrák-magyar követségi titkár, Csengery J. kolozsvári egyetem prodékánja, Dunaszerdahely község Vámbéry szülőföldje, gróf Széchenyi Béla, Thalloczy Lajos osztályfőnök, Kestranek központi igazgató, gróf Apponyi Sándor, Herzl Tivadar író, Rabinovics berlini tanár stb.

* Fekete Jakab férfi divat és kalap kereskedő czég (Debreczen főter) a tavasz folyamán — fővárosi mintára — nagyobb szabású Portál építkezést létesít; helyszüke miatt a legjobb most érkező férfi divat cikkeket igen olcsón beszerezhetők. u. m. kalapok, nyakkendők, fehér és színes ingek, gallérok, kézelők, budapesti cipők, Illatszerek séta botok, ernyők, harisnyák és keztyűk.

TÁVIRATOK.

Botrány a Reichsrathban.

Bécs, márczius 21. A Reichsrath mai ülésén a német nemzeti párt ismét óriási botrányt rögtönzött. A dolognak az volt az előzménye, hogy a kormány nemrég kötelező ígéretet tett, miszerint Czillyben német gymnasiumot állít fel. Ez ígéretet azonban nemcsak hogy be nem váltották, hanem ráadásul Marburgban szlovén gymnasiumot létesítettek. A németek ezért ma szöszegéssel, becsapással vádolták a kormányt s olyan skandalumot csináltak, hogy az ülést be kellett rekeszteni. Azt hiszik, hogy a kormány helyzete ez újabb dolog következtében immár tarthatatlan.

Családi dráma Budán.

Budapest, márczius 21. Tóth Mihály főpostai irattári főnök Budán lakott két

fiával és Klémentin nevű 19 éves leányával, a ki elmebajos és hiszterikus volt. Az apa ép szabadságidejét töltötte. A fiuk eltávoztak hazuról, mert az ideges apa és leánya csak nappal tudtak aludni. Mire a fiuk hazatértek az egyik ágyban az apát, a másikban leányát találták átmetszett nyakkal, holtan. A borotva az apa kezében volt. Egy kis czedulára mindössze annyit írt Tóth Mihály, hogy közös elatározással követték el az öngyilkosságot.

Tisza állapota.

Budapest, márcz. 21. Tisza Kálmán állapota az éj folyamán egyre rosszabb lett. Katasztrófától tartanak.

Az első inkompatibilitás.

Budapest, márczius 21. A képviselőházban ma sorsolták ki először az összeférhetlenségi jury-t, melynek a Benke Gyula összeférhetlenségi ügyében kellett ítélkeznie. A jury a következőképen alakult meg. Elnök lett Erdélyi Sándor, jegyző: Jakabffy Imre, Ivánka Oszkár, Mandel Pál, Semsey, Rohonyi Gyula, gróf Wass Béla kormánypárti, továbbá Barabás Béla, Rákay László, Veress József, Szluha István és Leszkay Gyula függetlenségi párti képviselők. Póttagok lettek Issekutz Győző, Beöthy Ákos és Fáy István képviselők. A jury előtt első sorban felolvasták a Benke Gyula ellen beadott vádiratot, mely összeférhetlenségnek mondja a Benke mandátumát az általa viselt bankigazgatói állással. Majd a védelemre került sor s ez alkalommal maga Benke is felszólalt. Hosszas tanácskozás után délután négy órakor hozta meg a jury az ítéletet, mely nyolcz szóval négy ellenében kimondotta az összeférhetlenséget. Arra a kérdésre, hogy az összeférhetlenség eltitkolásában rosszhiszeműség forog-e fenn, a jury nyolcz szóval négy ellenében nemmel felelt.

Az összeférhetlenség kimondatván, Benke Gyulának nyolcz nap leforgása alatt vagy a mandátumától, vagy pedig bankigazgatói állásától kell megválnia.

A szerb kormányválság megszűnt.

Belgrad, márczius 21. Minthogy a skupstina többsége a kormány iránt bizalmát fejezte ki és a miniszterelnökhöz küldött küldöttség útján minden elégteladásra késznek nyilatkozott, a Vuicskabinet visszavonta lemondását s ennélfogva az összes miniszterek megmaradnak állásukban.

Az ó-budai takarékpénztár.

— Távirati tudósítás. —

A rendőri nyomozás Adler Károlynak, a harmadik kerületi takarékpénztár

sikkasztó főkönyvelőjének hollétét mindeddig nem tudta kideríteni. Adler vagy elemésztette magát, vagy pedig olyan óvatosan készítette elő szökését, hogy a rendőri közegek egyelőre azt sem tudják megállapítani, hogy mely irányban kutassanak utána.

A takarékpénztár hlyisége előtt a pénzükről jelentkezők tömege éppen nem csökken. Azok, a kik megkapták is az első kétszáz koronás részletet, csak eljönnek minden nap az intézetbe s nagy izgatottsággal várják a titokban kiszivárgó híreket. Ezek persze részben ellentmondók, részben valók, de kivétel nélkül fölötte nyugtalanítók.

Az igazgatóság könyvszakértői egyre vizsgálják a könyveket, számadásokat s szinte hihetetlen, hogy milyen nagy ezekben a rendetlenség. Adler Károly a sikkasztásokat évekkal ezelőtt kezdte már meg s hogy rá ne jöjjenek malverzációjára, nyakra főre gyártotta a hamis tételeket. A váltó-tárcza revideálása is folyik még, de mig befejezik, 3-4 hétbe telik. Az ó-budai takarékpénztár ugyanis a legtöbb esetben nem szerezte be a minden pénzintézetnél szokásu információkat, hanem ha már cenzura elé vitték a benyújtott váltókat, azok bönítésát a váltóbírálok előtt vagy egy közülök valaki, vagy Adler Károly igazolta. Nagyító kell tehát ahoz is, hogy beszerezzék a váltó-adások anyagi helyzetéről szóló tudósításokat s csak ezután lesz megállapítható, hogy mennyi a hamis és értéktelen váltók összege.

A hangulat Ó-Budán fölötte izgalt. Az emberek elkeseredve panaszkodtak, hogy vak buzgalmukkal visszaíték s most is még egyre titkolják előlük az intézet igazi helyzetét. A takarékpénztár krachjából már lovagias ügy is keletkezett — dr. Stern József és Sajó Sándor — a kerület népszerű kapitánya között.

HIREK.

Éjjeli posta.

× **A király elutazása.** (Éjjeli express tudósítás.) A budai várpalotában az udvari személyzet ma egész délelőtt az utazás előkészületeivel van elfoglalva. Ő felsége délután háromnegyed négy órakor a nyugoti pályaudvarról Bécsbe utazik, az udvar személyzete ellenben csak holnap hagyja el a magyar székesfővárost.

× **Szerencsétlenség a Tiszán.** Megrendítő szerencsétlenség történt tegnapelőtt a Tiszán. A Tiszán átvezető hajóhid köti össze a torontálvármegyei Török-Kanizsát a bácsmegyei Magyar-Kanizsával. A hajóhid beállítását az idén még később akarták megkezdeni, de a zentai hid leszakadása miatt azonnal hozzáláttak a hid beállításához, hogy a Torontál és Bácska közötti forgalmat ezen a hidon közvetítsék. Lázás tevékenységgel tegnapelőtt a hid összeállításához fogtak, a melyen 25-30 ember dolgozott, egy része a hid tetején, másik része pedig a csolnakok-

ban. — Bodor Ádám, Sütő András, Fülöp Mihály és Koncsek Imre munkások egy csolnakban állva, igazgatták helyre a felvontatott hajókat, miközben a télen elrozsdásodott láncz elszakadt. A megszabdult hajót egyszerre elkapta az ár s a hajó mögött dolgozott Bodort és társait a csolnakokkal együtt felborította. A négy ember a vízbe esett s a felborult csolnakot az uszó hajó maga előtt toltta. A négy ember közül csak Koncsek Imre került a víz szí- nére, a többiek a vízbe fultak.

× **Eltűnt hivatalnok.** (Éjjeli express tudósítás.) A legutóbb a II. kerületi előjáróságnál alkalmazásban állott Skriletz Elek fővárosi fogalmazó gyakornok ellen fegyelmi eljárás forog fenn, de a nevezett már hosszabb idő óta nem jár hivatalába. A közigazgatási bizottság fegyelmi választmányának határozata alapján most a polgármester hirdetményt adott ki, melyben felhívja Skriletz Eleket, hogy az ügyészi indítványnak vele leendő közlése végett harmincz nap alatt jelentkezék, mert ellenkező esetben a fegyelmi választmány az ő meghallgatása nélkül a kiderített tényállás alapján fog határozni.

CSARNOK.

Az őrangyal.

— Regény. —

Irta: **Than Gyula.**

(Folyt.)

Jolán bátorsága nőttön-nőtt. A nagyaszonny szeliden beszélt vele és ez a szép leányban a tisztelet mellett felébresztette a ragaszkodást is. A kölcsönös beszélgetések során kitűnt, hogy a nagyaszonny nem felügyelő volt a Bogátiak híres kastélyában, hanem az urnó maga. Ártatlan, romlatlan lelkű leány volt Jolán s mélyen érintette, a szívéig meghatotta mind az, amit hallott. Ha a nagyaszonny látott volna; láthatta volna azt is, hogy a kedves leány arca elborul. Kellemetlenül, bántóan érintette ez a felfedezés.

— Hogyan nagyaszonny — tette fel a kérdést ismételtén Jolán — hát a nagyaszonny urnó volt a kastélyban.

— Igen, gyermekem.

— És az ifju, a ki elvezette?...

— A fiam! Az én fiam. Az utolsó élő Bogáti. És vele, meg az ő édes anyjával történt meg, hogy el kellett hagyniok a régi drága helyet.

— És miért?

— Azt ne keresse gyermekem. A fiam majd kutat utána s elég idő lesz, ha a világ akkor tudja meg.

— De mégis nagyaszonny, talán előttem feltárhatná. Sok bizalommal tárta fel előttem a szívét, higgye meg, nem azért kérem a további bizalmat, hogy visszaéljek vele; hanem azért, hogy közbevessem magam és megoldást keressek. Mert az én szívem fáj. Nekem terhemre esik, a lelke- met gyötri, hogy a Bogátiak ellenségekké lettek és én a béke olajágát akarom köz- zéjük vinni.

— Te! Te! édes gyermekem! Hát ki vagy akkor te, hogy így szólsz s abba, a mit tenni akarsz, annyi bizalmat látsz?...

— Bogáti Péterné leánya vagyok — Jolán — felelte kipirult arczczal, lelkesen a szép leány.

— Folyt. köv. —

SZINLAP.

A szombaton „B” bérletben Kiss Irén Pávay Honka és Szabados Sándor hucusfelleptével:

A nagymama.

Eredeti vigjáték 3 felvonásban.

Örkényi Vilmos báró, nyug.
 Ozrod-s — — — — — Bartha I.
 Kálmán) rokonai — — — — — Odry Á.
 Piroka) — — — — — Pávay I.
 Todorka Szilárd tanár — — — — — Szabados S.
 Langó Seraphine nevelőnő — — — — — Kiss Irén.

Holnap vasárnap két előadás:

déltán félhelyárral: Bukov, a székelyek hősiéja Este bérletszűnetben F. Kállay L. és Sziklay Miklós hucusfelleptével: Kurucz-furfang. Énekes színmű 3 felv.

A legbiztosabb és évek hosszú sora óta legjobban bevált

gazdasági magvak,

konyhakerti magvak,

direkt erfurti virágmagvak

Kontsek Géza

előbb GASZNER KÁROLY

magkereskedésében, Kossuth-u. 7. kaphatók.

Nagyfogyasztóknak és viszontelárusítóknak jelentékeny kedvezmény.

Nagy képes árjegyzék ingyen.

Elsőrendű sima szőlővesszők

kaphatók KARDOS LASZLÓ telepéről

értesítés az üzletben.

Febér erdélyi (bakar)	1000 darab	4 kor.
Olasz rizling	" "	4 "
Fehérchasselas csemege	" "	6 "
Piros	" "	6 "
Febér " fontenëbleau	" "	8 "
Muskotály Alexandria	" "	16 "
Hamburg	" "	16 "
Passátuti 1000 drb.	" "	16 "

A legjobb és legmegbízhatóbb gazdasági és kerti-magvakat

szállít

KOMLÓSSY LAJOS

(előbb SZABÓ ZSIGMOND)

magkereskedése,

Debreczen, Piacz- Hatva -u. sarok.

Árjegyzéket és mintákat kívánatra bérmentve küld.

Nagy tavaszi vásár!

Neumann Testvéreknel

a Tisza-palotában,

hol a tavaszi idényre már rengeteg férfiónői- és gyermek

C z i p ő k,

kalapok, ingek, gallérok, nyakkendők, valamint más uri divat-cikkek megérkeztek és azokat előnyösen sikerült beszerezés folytán csoda olcsó árakban bocsátjuk a t. vevőinknek b. rendelkezésére.

Tisztelettel:

NEUMANN TESTVÉREK.

Legjobb szőlőkarók

10 koronától kezdve ezrenkint kaphatók:

Balog Dávid telepén
 Debreczen, Miklós-utca végén.

Cserepes nyíló virágok fajtán és levágott virágok

Szives felhívás a kert- és virágkedvelő közönséghez!

Miután küszöbén állunk a tavasznak, ahol minden kertgazda- és háziasszony vetemény- és virágmagvakról gondoskodik hogy jót és szépet kapjon, van szerencsém becses figyelmüket

mag- és virág-

kereskedésemre és főmunkertészeti telepemre felhívni, ahol minden magfaj kipróbálva lesz, mielőtt elárulásra bocsájtatik, tehát szakértelem és több mint harmincz évi praxis biztosít minden sikert. Van sok szép két éves nemesített rózsafa, őszibarackfa, körte- és almafák, gömb akác és sokféle dísz cserfa, olesó árban szolgáltatnak; fő az, hogy mindenki meggyőződjön jó minőségéről, mely nálam biztosított (szolid ár mellett.)

Kiváló tisztelettel: **PACZELT JÁNOS,**
 mű- és kereskedelmi kertész Debreczen Kossuth-u. (Városház-épület)

Hol a jó és olcsó? FAZEKAS KÁLMÁNNÁL

Hatvan-u. 4. sz. (Koszorus ház.)

hol mindennemű földfesték és saját őrlésű olajfesték pillanat alatt száradó szoba-padló lakkok, firnisz, vékony és vastag asztalos enyv 38 kr. kilója s minden e szakmába vágó cikk olcsóbban mint bárhol a n. é közönség rendelkezésére áll.

Van szerencsénk a t. közönség b. tudomására hozni, hogy **Simonffy-utca 2 sz. a. (városi bérházban) levő irodánkban.** fajborainknak egy csoportját forgalomba hoztuk és ajánljuk szives figyelmébe alant

árjegyzékünk.

I. Asztali borok

1 liter Kadarka	(26 kr.)	52 fillér.
1 " Aramon	(26 ")	52 "
1 " Kövidinka	(28 ")	56 "
1 " Mézes fehér	(28 ")	56 "
1 " Siller	(30 ")	60 "

II. Pecsénye borok.

1 liter Olasz Rizling	(32 kr.)	64 fillér.
1 " Veltelini	(32 ")	64 "
1 " Tramini	(32 ")	64 "
1 " Ezerjó	(40 ")	80 "

III. Csemege borok.

1/2 liter Muskatály	(30 kr.)	60 fillér.
1/2 " Carbenet Félaszu (60 ")		1.20 "
1 " 1900. vörös " (150 kr.)		1.20 "
1/2 " Asszu	(150 kr.)	3.00 "

Üvegekért darabonként külön (8 kr.) 16 fillért számítunk, melyeket azok visszabozása alkalmával ugyanazon árban visszafogadunk.

A debreczeni Szőlő és Bortermelő Szövetkezet
 Simonffy-utca 2. sz. városi bérház.

Elkészültek a tavaszi idényre mindennemű férfi- fiu- és gyermek-ruhák

FRANK REZSŐ

Debreczen legnagyobb férfi és gyermek-ruhák áruházában a **BIKA-SZÁLLODA** mellett.

Ajánlja dusan felszerelt raktárát felünő olesó árak mellett.

FÉRFI ÖLTÖNYÖK!
 Tavaszi verseny-öltöny 14 kor.
 Viselő-öltöny jó minőségű 15 kor.
 Új divat koczkás szövet
 Ünnepi-öltöny valódi jó kangarnból minden 20-24 kor.
 Uri-öltöny alkalmi vétel, míg a készlet tart különféle új divatu kangarnból 24-27 kor.
 Legujabb egész finom kangarn öltönyök 30-38 kor.
 Férfi tavaszi felöltők 16 koronától feljebb minden árban.
 Óriási választék a legujabb divatu Raglan felöltőkben 20 kortól feljebb.
 Különös nagy raktár fiu-öltönyökben

12 évestől 16 éves növendékek részére jó minőségű szövetekből. 8 koronától 10 koronáig. Kötűnő jó kangarnból 12 kortól-16-ig. Egész finom minőség 17 kor.-tól feljebb.

Külön gyermekruha osztály.
 3 évestől 10 éves gyermekek részére. Jó tavaszi öltöny 5 korona.
 Jobb minőségű chewiot 6-7 kor.
 Kötűnő kangarnból 8, 10-12 kor.
 Képes árjegyzéket kívánatra bérmentve küld.

Külön mérték szerinti osztály!

Telephon 175. sz

Apró hirdetések.

Leveleiben tudakozódásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges posta-bélyeg bekeüldetik

Tölgyfa szőlőkarók

kaphatók 4, 5, 6, 7 suk hosszú **Hogedüs Emil** tűzfiraktárában. Arany-János-u. 16.

Teljesen új legújabb divatu hálószoba és ebédlő butor azonnal eladó. Értekezhetni Hatvan-utca Deutsch Albert és fiáúál.

Wertheim szekrény 1. számú eladó: Czim a kiadóhivatalban.

Eladó ház amely áll 4 szoba, előszoba, konyha és mellék-helyiségekből 3 udvari lakás. Értekezhetni Kandia u. 14 szám.

Egy kitűnő Ehrbar concert zongora eladó Kandia-u. 14.

Olesó Dió 1 kiló 18 krajczár jóságáért szavatolok. Göczey István fűszerkereskedésében. Hunyadi-utca 26 szám.

Széchenyi-utca 25. ház eladó, az utcai földszinti lakás kiadó. Sin onffy-utca 35. számú ház eladó, az egész udvar kiadó. — Értekezhetni József kir. herceg-utca 35. sz. alatt.

A tóczóske első járásban 9000 örl pusztá föld eladó. Értekezhetni lehet. Ganofszy Lajos fűszer üzletében avagy Stekly Adolf úrnál. Széchenyi-utca 44. szám.

„**Hüségnek**“ levele van a kivánt helyen, válaszoljon.

Keresek azonnali elfoglalásra két szobából álló elegáns butorozott lakást, lehetőleg a színház közelében. Ajánlatokat színésznő ezimen a kiadóba kérek, hol esetleg a ezimem is megtudható.

Kiadó. Piac-u. 32. sz. a. II. emeleten 2 szoba, konyha, előszoba, (vizvezeték) garcon lakásnak alkalmas.

Utczai lakosztály áll 5 szoba, pinceszobával jó vizü kuttal Rákóczy-utca 65. sz. kiadó.

Tóczós-kert I. j. 22. számú ház bolthelyiséggel pinceével ellátva, jutányos árban eladó, esetleg az üzlet kiadó, az épület egész új. Értekezhetni a városi bérház (szeszpátdó hivatalba).

Világhírű „Martell“ cognac Debreczen és vidéke részére egyedüli főraktár **Váray József** kereskedésében Városi-bérgalota.

Luczerna, répamagvak és bükköny legolcsóbb és legjobb minőségben Deutsch Albert és fia magkereskedésében kaphatók Hatvan-u.

Szintartó legjobb kötött harisnyák feltűnő olesó árban beszerezhető **MÁRTON GYULA** üzletében Debreczen, Bika-szálloda mellett. Harisnyája fejeleéseket elvállal.

Kaiser Salamon Hatvan-utca 2. sz. a. heti és havi részletűzetében a tavaszi áruk megérkeztek, áremelés nélkül árusítatnak.

Magyarádi-bor 1898. termés, kitűnő minőség, literenként 40 kr. BAN KALMÁNNAL. Egyháztéren.

Magyar és német levelezés s könyvvelésre ajánkozik iparosok s kereskedőkhez délutáni időkre, egy volt kereskedő. Czim a kiadóhivatalban.

5 kat. hold és 100 örl ondódi föld eladó. Értekezhetni Szent-Anna-u. 7. a közjegyzői irodában.

Egy intelligens fizletember ügyvédi esetleg más irodában ajánkozik kezdetleges fizetéssel. Czim a kiadóhivatalban.

A Deák-Ferencz-utczán egy gyár-helyiség raktárakkal és lakással kiadó és eladó. Értekezhetni Péterfia-utca 51. szám alatt.

Kilencz és fél nyilas tanyaföld a Szepesen eladó. Értekezhetni: — Péterfia-utca 47. szám.

Bükköny, zab, árpa, köles stb. vetőmagvak és termények a legjobb minőségben jutányosan kaphatók Özv. Weissenberg Jakabné és Fiaczegnél Tzenhárom Város-utca 39.

Ujonnan épült házban Nyugoti-utca (Buza-tér) 6. sz. üzlethelyiség 2 szoba, konyha és mellék-helyiség azonnal kiadó. Értekezhetni ugyanott a tulajdonossal.

Eladó Sesta-kerti nyaraló az erdő alatt, a parkba vezető magán uttal, 3 szoba, konyha, kamara, pinceze fásszin 2 terasszal, egy nyilas szöllő és gyümölcsös. Bővebb felvilágosítás szerezhető a kiadóban.

Kitűnő vetni való tiszta bükköny és zab jutányos ár mellett kapható Ujlaky Józsefnél Hajó-utca 4.

Kiadó emeleti lakás, mely áll 6 szoba, elő- és fürdő-szobával több mellék helyiség, jó vizü vizvezeték és gázbevezetve azonnal kiadó. Széchenyi-utca 42.

Hentes-üzlet élénk kis városban 60 kocsi jéggel eladó. Czim a kiadóban.

Homokkert 76. sz. alatt 4 szoba, 2 konyha, kamara 2 külön udvarral és 442 örl szőlővel készpénzfizetés vagy igen előnyös feltétel mellett is azonnal eladó. Értekezhetni ugyanott.

Eladó 28 hold és 69 örl újföld tanyával az Ondód mellett. Értekezhetni Vörösmarty-u. 5.

Egy vidéki 10 ezer lakossal bíró városban 35 év óta egyedül fennálló jó forgalmu PÉK-ÜZLET kiadó vagy eladó. Czim a kiadóban.

Egy jó karban levő nagyobb jégszekerény vendéglősnek, mészárosoknak való, jutányosan eladó. Teleki-utca 75.

Egy esinos fiatal római kath. vallású nő gazdasszonyi állást keres magános úrnál. Czim a kiadóhivatalban.

A Sesta-kert nagyerdei járásban fekvő 22. számú modern nyári lakás, mely 3 teljesen butorozott szobából, konyha és pinceből áll, áprilistól kezdve bérbbe kiadó. Értekezhetni a tulajdonossal Arany-János-utca 4. sz. a

Rosenthal Dániel

gőzmalmában őrlés: Buza, rozs és kétszeres, ingyen rostálva pilteltetve vagy simára őrlve

legjutányosabb árban

Árpa, és tengeri-darálás 50 fillér, m. m.-ként. Legjobb minőségű kétszeres és szitált buza-lisztek, tengeri, árpa, dara, korpa eladás a malomban, hol kicsinyben is a legolcsóbb árat számítanak.

Dijmentesen üzemben tartva van a olajmalom, az őrlető közönségnek.

Megérkeztek

a legszebb tavaszi ujdonságok

női divatszövetekben

Bluz selymekben, Tennis, Chiné és De laene szövetekben, napernyőkben

Szabó Lajos fiai czégnél, Debreczen, Rózsater.

CSAKIS

ékszer javítása, tisztítása vagy átalakítása a legolcsóbb árszámítás mellett gyorsan és pontosan eszközöltetik

Pintér Gusztávnál

Szent-Anna-u. 2. Készárúk nagy választékban kaphatók.

174

1902 v. k. szám.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. jbiróságának V. 3277/5. 1901. számú végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Stachel és Lenner budapesti czég részére Mattyasovsky Andor debreczeni lakostól 145 kor. 70 fill. tőke, ennek 1901 évi november hó 5 napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 73 kor. 14 fill. perköltség erejéig 1901 évi december hó 3-án bíróilag felülfoglalt és 1092 koronára becsült házbutorok, egy tűzmentes szekrény, könyvek, gépek és egyéb ingóságok **1902 évi márczius hó 24-én**, délelőtt 1/2 10 órakor kezdetét veendő és az alperes lakásán, Péterfia-utczán, 73 sz. háznál Csáthy Károly 147 kor. 20 fill. tőkekövetelése, és járadék kielégítése végett is egyidejűleg megtartandó nyilvános bírói árverésen, a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Debreczen 1902 évi márczius hó 5-én.

Török Peter
bírói kiküldött.

MŰVESZI KIVITELŰ

platin képek,
aquarellek vagy
olajfestmények

és általában a fényképészethez tartozó legkényesebb munkák (eltérőleg a vidéki fényképészek szokásaitól) itthon műtermemben készülnek.

Tekintettel erre, saját érdekében jól teszi, ha a megrendeléseket gyűjtő főfordul, aki feladatának igazán meg is tud felelni.

NÉMETHI JÓZSEF fényképész, Piac-u. 42. (Bidermann-féle ház).